

מכון הנרייטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות

תוכנית מנחים עמיתים

קונטרפונקט, הרמוניה וניתוח

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
האגף למחוננים ולמצטיינים

חניך: איתמר פיינברג, מרכז חינוכי ליאו בק, חיפה
מנחה-עמית: פרופ' מנחם ויזנברג, תל אביב

נושא המחקר

במהלך השנה עסקנו בכמה נושאים: קונטרפונקט, הרמוניה, הלחנה וניתוח. למידת נושאים אלה נעשתה בעזרת התנסות, על ידי כתיבת תרגילים. אין חוקים מוגדרים היטב למוזיקה, והכרת הניואנסים הדקים המגדירים מה נשמע "טוב" ומה נשמע "לא טוב" דורשת עבודה רבה, וצבירת ניסיון.

רקע

פוליפוניה היא מרקם מוזיקלי, המכיל כמה קולות הנעים באופן עצמאי, ללא היררכיה ביניהם, לא "מנגינה וליווי". החוקים המגדירים מה מותר ומה אסור בכתיבה פוליפונית מתומצתים בעקרון שנקרא "קונטרפונקט".

ג'ובאני פלסטרינה, מגדולי המלחינים הפוליפוניים ברנסנס

תרגיל קונטרפונקט פתור

תהליך העבודה/יצירה

- כל אחד מנושאי המחקר – קונטרפונקט, הרמוניה, הלחנה וניתוח – נלמד בדרך שונה.
- קונטרפונקט נלמד על ידי כתיבת תרגילים מהסוג שלעיל.
- הרמוניה נלמדה על ידי נגינת כוראלים של יוהאן סבסטיאן באך וכתיבת כוראלים.

דוגמה לכוראל: "Herzlich thut mich verlangen"

לסיכום

במהלך כל העבודה, באו לידי ביטוי המאפיינים המרכזיים במוזיקה המערבית, כפי שהם מבוטאים בקונטרפונקט. מאפיינים אלה יושמו כמעט בכל יצירה מוזיקלית טונאלית מאז הרנסנס, ועד היום,

במהלך שנת תוכנית מנחים-עמיתים חוברה יצירה – טריו כלי קשת.